

สำนักงานประกันสังคม

เอกสารหมายเลข 3

ผลงานเรื่อง

แนวทางการสร้างเสริมสุขภาพให้แก่ผู้ประกันตน

โดย

นางเรืองรอง ดีผดุง

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองประโยชน์ทดแทน

นักวิชาการประกันสังคม 8

ตำแหน่งเลขที่ 276

กองประโยชน์ทดแทน สำนักงานประกันสังคม

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านประกันสังคม

(เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 9 ชช.)

ตำแหน่งเลขที่ 7

สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน

คำนำ

การศึกษาเรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพแก่ผู้ประกันตนเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะเปลี่ยนความเชื่อของผู้ประกันตน ที่ว่าโรงพยาบาล คือคำตอบของสุขภาพ แต่เพื่อให้ผู้ประกันตนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองและสร้างเสริมสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อสุขภาพะ เช่น การเลือกบริโภคอาหารที่มีคุณภาพ มีการออกกำลังกายสม่ำเสมอและเหมาะสมกับตนเอง หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การดำเนินการสร้างเสริมสุขภาพจำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากสถานพยาบาลที่ร่วมดำเนินการตามโครงการประกันสังคมและสถานประกอบการ เพื่อร่วมดำเนินการสร้างเสริมสุขภาพแก่ผู้ประกันตน ปัจจุบันการดำเนินการสร้างเสริมสุขภาพยังดำเนินการได้ในจำนวนจำกัด และจำเป็นต้องขยายการดำเนินการให้ครอบคลุมสถานประกอบการต่างๆ ให้มากที่สุด ทั้งสำนักงานประกันสังคมจะต้องศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานเพื่อแก้ไขและเตรียมความพร้อมที่ขยายการดำเนินงานในอนาคตต่อไป

เรืองรอง ศีผดุง

มกราคม 2549

2.05.6

1861น

2549

ห้องสมุดกระทรวงแรงงาน

11396

แนวทางการสร้างเสริมสุขภาพให้

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	7
ขอบเขตของการศึกษา	7
แหล่งข้อมูลของการศึกษา	8
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา	8
บทที่ 2 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
กรอบความคิดทางวิชาการ	9
นิยามของการสร้างเสริมสุขภาพ	9
ความแตกต่างระหว่างคำว่า การสร้างเสริมสุขภาพ และการส่งเสริมสุขภาพ	11
แนวคิดขององค์การอนามัยโลกและสมาคมการ ประกันสังคมระหว่างประเทศ	12
ประโยชน์ทดแทน ในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย	19
แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพะ	19
ยุทธศาสตร์แห่งชาติรวมพลังสร้างสุขภาพ เพื่อคนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง	20
กรอบแนวคิดในการวางแผน โครงการสร้างเสริมสุขภาพ	22
ผลงานวิจัยและงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	28
บทที่ 3 การดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ของหน่วยงานต่างๆ นอกเหนือจากสำนักงานประกันสังคม	44
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข	44
กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข	50
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)	58
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	61
บทที่ 4 วิธีการและผลการดำเนินงาน	67
บทที่ 5 ปัญหาและอุปสรรค	77
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	อัตราการให้บริการทางการแพทย์ของผู้ประกันตนในโครงการประกันสังคม	2
ตารางที่ 2	จำนวนและอัตราการเป็นโรคเรื้อรังเรียงตามลำดับอัตราผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ปี พ.ศ. 2544-2547	4
ตารางที่ 3	อัตราส่วนของประชากรวัยแรงงาน จำแนกตามระยะเวลาการนอนหลับในแต่ละวันตามตัวแปรต่างๆ ที่พบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปี พ.ศ. 2539-2540	30
ตารางที่ 4	อายุเฉลี่ยและมีอายุฐานของอายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ การสำรวจสภาวะสุขภาพประชากรวัยแรงงาน ปี พ.ศ. 2539-2540	32
ตารางที่ 5	สัดส่วน (ร้อยละ) ประชากรวัยแรงงานที่ให้ประวัติว่าเคยมีเพศสัมพันธ์มากกว่า 1 คน ในระยะ 1 ปี จำแนกตามเพศ/กลุ่มอายุ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา ปี พ.ศ. 2539-2540	33
ตารางที่ 6	สัดส่วน (ร้อยละ) ของเหตุผลที่เลือกใช้บริการดูแลรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยของประชากรที่สำรวจปี พ.ศ. 2534	35
ตารางที่ 7	อัตรา (ร้อยละ) การสูบบุหรี่ในประชากรอายุ 11 ปี ขึ้นไป เปรียบเทียบกับวัยแรงงานอายุ 13- 59 ปี ในการสำรวจสภาวะสุขภาพ ปี พ.ศ. 2539 – 2540	36
ตารางที่ 8	อัตรา (ร้อยละ) การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของประชากรวัยแรงงาน อายุ 13- 59 ปี จำแนกตามปีจ่ายส่วนบุคคล ปี พ.ศ. 2539 – 2540	38

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 9	สาเหตุการตาย 25 อันดับแรกที่เกิดขึ้นให้เกิดการสูญเสียก่อนวัยอันควรระหว่างชายและหญิง เปรียบเทียบโดย Years of life lost จากข้อมูลการศึกษาสาเหตุการตาย ปี พ.ศ. 2541	41
ตารางที่ 10	การดำเนินงานโครงการสถานที่ทำงานนำอยู่ นำทำงาน (Healthy Workplace)	49
ตารางที่ 11	แสดงผลการดำเนินการตามโครงการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและเผยแพร่ความรู้ด้านประกันสังคม	68
ตารางที่ 12	แสดงผลการดำเนินงานโครงการวันรณรงค์เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. 2548	76

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1	27
แผนภาพที่ 2	32
แผนภาพที่ 3	34